

Na temelju članka 61. stavka (10) Zakona o šumama Hercegbosanske županije ("Narodne novine Hercegbosanske županije", broj: 6/24), te članka 19. stavka (1) i članka 20. stavka (2) Zakona o Vladi Hercegbosanske županije ("Narodne novine Hercegbosanske županije", broj: 2/96), Vlada Hercegbosanske županije je na sjednici održanoj ____ . svibnja 2025. godine donijela

UREDBU

o postupku, uvjetima, načinu obračuna i kriterijima za osnivanju prava služnosti u svrhu pašarenja na šumskom zemljištu u vlasništvu države

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet)

(1) Ovom Uredbom propisuje se postupak, uvjeti, kriteriji za osnivanje prava služnosti u svrhu pašarenja na šumskom zemljištu u vlasništvu države na području Hercegbosanske županije, dokumentacija potrebna za javni poziv, vrijeme trajanja služnosti, način obračuna površine za pašarenje po uvjetnom grlu, kriteriji odabira najpovoljnijeg ponuditelja na javnom pozivu, kriterije za raskid ugovora o služnosti, obrazac Gospodarskog programa.

(2) Odredbe ove Uredbe ne primjenjuju se na šumsko zemljište u vlasništvu države koje se koristi za potrebe obrane, u skladu s posebnim propisima.

Članak 2.

(Predmet služnosti)

(1) Predmet služnosti su površine šumskog zemljišta u vlasništvu države kojima gospodari "ŠGD Hercegbosanske šume d.o.o. " Kupres (u daljnjem tekstu: Korisnik šuma).

(2) Predmet služnosti ne može biti šumsko zemljište u kategoriji strogo zaštićenih područja, područja koja su pod posebnim režimom zaštite ekosustava, te površinama na kojima bi pašarenje ugrozilo šumske nasade ili obnovu šuma.

(3) Iznimno od stavka (2) ovog članka predmet služnosti u svrhu pašarenja može biti i šumsko zemljište unutar područja koje je zaštićeno prema posebnom propisu uz dopuštenje tijela nadležnog za zaštitu prirode.

(4) Korisnik šume iz stavka (2) ovog članka je dužan utvrditi granice šumskih pašnjaka, te izraditi kartu pašnjaka i uspostaviti katastar pašnjaka pogodnih za osnivanje prava služnosti na šumskom zemljištu u svrhu pašarenja.

Članak 3.

(Definicije)

(1) Pravo služnosti u svrhu pašarenja predstavlja ograničeno stvarno pravo koje omogućuje korisniku ispašu stoke na šumskom zemljištu u vlasništvu države uz poštivanje propisanih uvjeta i mjera.

(2) Nadležno tijelo za provedbu ove Uredbe je Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)

Članak 4.

(Načela dodjele prava služnosti)

Pravo služnosti pašarenja osniva se u skladu s:

1. *Načelom održivog korištenja* – korištenje zemljišta ne smije narušavati šumske ekosustave i njihovu sposobnost prirodne regeneracije.
2. *Načelom transparentnosti* – dodjela prava služnosti provodi se putem javnog poziva.
3. *Načelom ekološke prihvatljivosti* – pašarenje se mora provoditi u skladu s propisanim normama zaštite okoliša i prirode.
4. *Načelom prioriteta lokalnih korisnika* – prednost pri dodjeli prava služnosti imaju poljoprivrednici i stočari s područja na kojem se nalazi šumsko zemljište.

II. POSTUPAK OSNIVANJA PRAVA SLUŽNOSTI

Članak 5.

(Postupak osnivanja prava služnosti)

- (1) Ministarstvo provodi postupak osnivanja prava služnosti u svrhu pašarenja na šumskom zemljištu putem javnog poziva za prikupljanje ponuda kojeg Ministarstvo objavljuje na svojim mrežnim stranicama i mrežnim stranicama Vlade Hercegbosanske županije sukladno odredbama Zakona o šumama Hercegbosanske županije i ove Uredbe.
- (2) Pravo služnosti šumskog zemljišta u svrhu pašarenja na šumskom zemljištu iz članka 2. ove Uredbe, može se osnovati na vrijeme do dvadeset (20) godina.
- (3) Ministarstvo može osnovati pravo služnost šumskog zemljišta u svrhu pašarenja samo u korist osobe koja je upisana u Registar poljoprivrednih gospodarstava, te koja je vlasnik ili posjednik stoke (u daljnjem tekstu: osoba) i koja:
 - a) ima gospodarski program korištenja šumskog zemljišta;
 - b) nema dospjelih, a ne izmirenih poreznih obveza;
 - c) je podmirila dospjele obveze prema Hercegbosanskoj županiji po bilo kojoj osnovi;
 - d) ispunjava druge uvjete iz ove Uredbe te
 - e) ispunjava uvjete iz javnog poziva.
- (4) Najveća površina šumskog zemljišta, koju Ministarstvo može dati jednoj osobi u služnost u svrhu pašarenja je 3,3 ha po uvjetnom grlu pri čemu se u obzir uzimaju ukupne površine zemljišta kao zemljišta pogodna za pašarenje, uz uvjet minimalne proizvodnje.
- (5) Iznimno od odredbe stavka (3) ovoga članka, najveća površina šumskog zemljišta koju Ministarstvo može dati u služnost u svrhu pašarenja ne smije biti veća od 10 % od trenutnih potreba prema izračunu broja uvjetnih grla, uz uvjet da se ponuditelj u programu korištenja obveže na izjednačavanje potrebnog broja uvjetnih grla u roku od dvije godine od dana potpisivanja ugovora o uspostavi prava služnosti na šumskom zemljištu u svrhu pašarenja.

Članak 6.

(Sadržaj programa korištenja)

- (1) Gospodarski program korištenja šumskog zemljišta iz članka 5. stavka (2) točke a) ove Uredbe je plan korištenja šumskog zemljišta u svrhu pašarenja koji sadrži:
 - osnovne podatke o ponuditelju,
 - opis gospodarstva;
 - vrstu djelatnosti kojom se namjerava baviti na zemljištu koje je predmet služnosti;
 - podatke o lokaciji zemljišta sa navedenim koordinatama,
 - ukupna površina šumskog zemljišta koje se traži u služnost, a koja odgovara njegovim potrebama prema izračunu prosječnog odnosa broja grla stoke i zemljišta potrebnog za pašarenje po hektaru, obvezu ponuditelja na izjednačavanje potrebnog broja uvjetnih grla u roku dvije godine u slučaju primjene odredbe članka 6. stavka (4) ove Uredbe;
 - podatke o planiranim investicijama;
 - podatke o novom zapošljavanju te,
 - tablični prikaz planiranih primitaka i izdataka.

Članak 7.

(Izbor ponuditelja)

- (1) Na javni poziv za osnivanje prava služnosti na šumskom zemljištu u svrhu pašarenja mogu se javiti osobe iz članka 5. stavka (2) ove Uredbe koje su dužne dostaviti:
 - potpunu dokumentaciju određenu javnim pozivom,
 - potpuni program korištenja šumskog zemljišta.
- (2) Osoba iz stavka (1) ovog članka koja nema najmanje 3,3ha zemljišta pogodnog za pašarenje po uvjetnom grlu u razdoblju od 12 mjeseci koji prethode objavi javnog poziva ima pravo prvenstva zakupa šumskog zemljišta, redosljedom kako je navedeno:
 - a) ako je dosadašnji korisnik koji je uredno ispunio obveze i svrhu iz dosadašnjih ugovora o korištenju;

- b) ako najmanje tri godine do objave javnog poziva ima prebivalište/sjedište na području jedinice lokalne samouprave za koju se raspisuje javni poziv;
 - c) ako je na dan raspisivanja javnog poziva ponuditelj osoba mlađa od 41 godinu;
 - d) ako ponudi najviši iznos naknade uz ograničenja iz stavka (5) ovog članka;
- (3) Najpovoljnijim ponuditeljem smatra se osoba koja ispunjava uvjete iz stavka (1) ovoga članka i koja ponudi najviši iznos naknade.
- (4) Osoba iz stavka (2) ovoga članka ostvaruje pravo prednosti uz uvjet prihvaćanja najvišeg iznosa ponuđene naknade.
- (6) Početni iznos godišnje naknade za osnovano pravo služnosti na šumskom zemljištu u svrhu pašarenja, se obračunava godišnje, umnoškom površine šumskog zemljišta na kome se osniva pravo služnosti s jediničnom cijenom po jedinici površine koja iznosi 40,00 KM/ha.
- (7) Ako na javnom pozivu za osnivanje prava služnosti u svrhu pašarenja ponuđena naknada ponuditelja koji ispunjava uvjete prelazi dvostruki iznos početne naknade iz stavka (5) ovog članka, takva se ponuda smatra nevažećom.
- (8) U slučaju odustanka, a prije zaključenja ugovora o osnivanju prava služnosti, najpovoljnijeg ponuditelja iz stavka (3) ovog članka koji je na Javnom pozivu ponudio najviši iznos zakupnine, u daljnjem postupku izbora korisnika takva ponuđena naknada ne uzima se kao najviše ponuđena naknada na javnom pozivu.

Članak 8.

(Povjerenstvo za provođenje postupka osnivanja prava služnosti)

- (1) Postupak osnivanja prava služnosti u svrhu pašarenja na šumskom zemljištu u vlasništvu države provodi stručno Povjerenstvo (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) kojeg rješenjem imenuje ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: ministar).
- (2) Povjerenstvo iz prethodnog stavka ovog članka može imati jednog člana kojeg imenuje jedinica lokalne samouprave na čijem području se vrši postupak osnivanja prava služnosti pašarenja na šumskom zemljištu.
- (4) Povjerenstvo iz stavka (1) ovoga članka otvara prikupljene ponude, sastavlja zapisnik o otvaranju ponuda, te izrađuje prijedlog odluke o osnivanju prava služnosti na šumskom zemljištu u svrhu pašarenja.
- (5) Visina troškova rada povjerenstva iz stavka (1) ovog članka određuje se sukladno Uredbi o naknadama za rad u povjerenstvima ("Narodne novine Hercegbosanske županije, broj: 13/22).

Članak 9.

(Naknada za osnovano pravo služnosti)

- (1) Za zemljište na kome je osnovano pravo služnosti u svrhu pašarenja nositelj prava služnosti je dužan za osnovano pravo služnosti plaćati naknadu.
- (2) Naknada iz stavka (1) ovoga članka uplaćuje se u korist Proračuna Hercegbosanske županije u iznosu od 30% i na račun Proračuna jedinice lokalne samoupravne na čijem je području osnovano pravo služnosti u iznosu od 70%.
- (3) Naknada se može platiti jednokratno danom potpisivanja ugovora o osnivanju prava služnosti ili u jednakim godišnjim obrocima.
- (4) Prvi obrok naknade mora se uplatiti danom potpisivanja ugovora o osnivanju prava služnosti, a dospijeće svakog sljedećeg obroka utvrđuje se ugovorom.
- (5) Ugovorom o osnivanju prava služnosti će se odrediti iznos godišnjeg obroka naknade, broj godišnjih obroka, kao i rok u kojemu nositelj prava služnosti mora izvršiti uplatu zadnjeg obroka naknade, a plan otplate ukupne naknade je sastavni dio ugovora.
- (6) Pored naknade iz stavka (1) ovoga članka, nositelj prava služnosti dužan je snositi i trošak izrade elaborata, troškove rada stručnog povjerenstva iz članka 8. ove Uredbe kao i druge troškove osnivanja prava služnosti, osim ako nije drugim propisom ili ugovorom određeno drugačije.

Članak 10.

(Ugovor o osnivanju prava služnosti)

- (1) Odluku o osnivanju prava služnosti na šumskom zemljištu u svrhu pašarenja, na prijedlog povjerenstva iz članka 8. ove Uredbe, donosi Ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: ministar).
- (2) Na temelju odluke iz stavka (1) ovoga članka ministar sklapa ugovor o osnivanju prava služnosti na šumskom zemljištu u svrhu pašarenja.
- (3) Nositelja prava služnosti na šumskom zemljištu iz sklopljenog ugovora u posjed uvodi Ministarstvo najkasnije u roku od 30 dana od dana sklapanja ugovora, o čemu se sastavlja zapisnik.
- (3) Prije potpisivanja ugovora o osnivanju prava služnosti, nositelj prava služnosti je dužan nadoknaditi cjelokupni iznos troškova rada povjerenstva iz članka 8. ove Uredbe.

Članak 11.

(Obveze nositelja prava služnosti)

- (1) Nositelj prava služnosti šumskog zemljišta u svrhu pašarenja je dužan:
 - koristiti šumsko zemljište isključivo u svrhu određenu ugovorom o osnivanju prava služnosti;
 - nadoknaditi štetu nastalu korištenjem šumskog zemljišta protivno ugovoru o osnivanju prava služnosti;
 - čuvati šumsko zemljište te nakon prestanka ugovora vratiti ga u stanju u kojem ga je preuzeo, o čemu će ministarstvo sastaviti zapisnik koji potpisuju obje strane,
 - plaćati naknadu sukladno ugovoru o osnivanju prava služnosti.
- (2) Nositelj prava služnosti nema pravo šumsko zemljište dati u podzakup ili na korištenje trećoj osobi.

Članak 12.

(Raskid ugovora)

- (1) Ministarstvo može prije isteka vremena zakupa jednostrano raskinuti ugovor o osnivanju prava služnosti, iz sljedećih razloga:
 - ako nositelj prava služnosti redovito ne plaća naknadu;
 - ako nositelj prava služnosti da šumsko zemljište u podzakup trećoj osobi ili na korištenje trećoj osobi;
 - ako nositelj prava služnosti šumsko zemljište ne koristi kao dobar gospodar;
 - ako nositelj prava služnosti šumsko zemljište ne koristi u potpunosti i isključivo u svrhu u koju ga je dobio;
 - ako nositelj prava služnosti bez odobrenja izvršava investicijske radove na šumskom zemljištu koji prelaze granice uobičajenog gospodarenja ili promijeni vrstu korištenja šumskog zemljišta;
 - ako nositelj prava služnosti obavlja aktivnosti suprotno propisima o zaštiti prirode ili radnje koje imaju negativan utjecaj na bogatstvo ili stanje prirodnog područja te na bilo koji način ugrožava opstanak prirodnih vrijednosti šumskog zemljišta kao i okolnog zemljišta,
 - ako nositelj prava služnosti se ne pridržava ograničenja broja grla stoke sukladno kapacitetima zemljišta,
 - ako nositelj prava služnosti ne omogući nadzor nadležnim inspekcijskim tijelima.
- (2) Ugovor o osnivanju prava služnosti se raskida jednostranom izjavom u pisanom obliku koju ministarstvo dostavlja drugoj strani poštom preporučeno.
- (3) Nakon dvije neuspjele dostave smatra se da je ista uredno dostavljena istekom osmoga dana od dana stavljanja obavijesti o jednostranom raskidu ugovora na oglasnu ploču ministarstva što na obavijesti potvrđuje ministarstvo.

Članak 13.

(Produljenje ugovora o osnivanju prava služnosti)

- (1) Ugovor o osnivanju prava služnosti sklopljen temeljem ove Uredbe može se, na zahtjev nositelja prava služnosti obnoviti na najduže isto razdoblje i na istoj površini na kojoj je sklopljen Ugovor o osnivanju prava služnosti pod uvjetima koje odredi ministarstvo, ukoliko je u proteklom razdoblju nositelj prava služnosti uredno i na vrijeme ispunjavao sve obveze preuzete Ugovorom.

(2) Zahtjev za obnovom Ugovora osnivanju prava služnosti podnosi se Ministarstvu najranije u zadnjoj godini trajanja prava služnosti, a najkasnije 30 dana prije isteka Ugovora.

Članak 14.

(Praćenje izvršenja ugovora)

(1) Ministarstvo je dužno pratiti izvršenje ugovora o osnivanju prava služnosti, te pregledati šumsko zemljište koje nositelj prava služnosti koristi na temelju sklopljenog ugovora.

(2) Uprava za inspekcijske poslove Hercegbosanske županije obavlja kontrolu koristi li se zemljište opterećeno služnosti, u svrhe iz članka 12. stavka (1) ove Uredbe.

Članak 15.

(Suglasnost za izgradnju građevina i opreme namijenjene držanju stoke)

(1) Nositelju prava služnosti na temelju važećeg Ugovora o osnivanju prava služnosti u svrhu pašarenja Ministarstvo može na šumskom zemljištu na kome je osnovano pravo služnosti izdati suglasnost za izgradnju privremenih jednostavnih građevina i opreme za poljoprivrednu namjenu i to:

- a) nadstrešnica za sklanjanje stoke i/ili stočne hrane i mehanizacije s prostorom zaklonjenim od vjetra zatvorenim s najviše tri strane bez poda, tradicionalnih pastirskih košara, torova i slično.)
- b) izgradnju vodovodnog sustava za distribuciju vode po pašnjacima za potrebe napajanja stoke, divljači i za vatrogasne mjere, te izgradnja pojila za stoku,
- c) izgradnju novih i/ili održavanje postojećih puteva koji se primarno koriste poljoprivredne (pristup pašnjacima i poljoprivrednim objektima) i za vatrogasne svrhe (pristup vatrogasnih vozila i vatrogasne barijere).
- d) poduzimati radnje za revitalizaciju i obnovu krških pašnjaka u smislu uklanjanja grmlja, korova i niskog raslinja koji su nikli kao rezultat nekorštenja pašnjaka, a sve kako bi se pašnjak vratio u prvotni izgled i povećala njegova produktivnost i smanjila opasnost od požara.

(2) Zahtjevu za izdavanje suglasnosti iz stavka (1) ovoga članka se prilaže:

- a) važeći Ugovor o osnivanju prava služnosti u svrhu pašarenja na šumskom zemljištu u vlasništvu države;
- b) suglasnost korisnika šume;
- c) mišljenje nadležnog tijela jedinice lokalne samouprave u čijem su djelokrugu poslovi prostornog planiranja;
- d) po potrebi ostala dokumentacija.

(3) Nositelj prava služnosti šumskog zemljišta u svrhu pašarenja obavezan je ukloniti građevine i opremu iz stavka (1) ovoga članka sa šumskog zemljišta po isteku ili raskidu Ugovora o osnivanju prava služnosti na šumskom zemljištu u vlasništvu države u svrhu pašarenja.

Članak 16.

(Način stjecanja prava služnosti)

Pravo služnosti na šumi i šumskom zemljištu u vlasništvu države osniva se upisom toga prava u zemljišnu knjigu kao tereta na posluženoj nekretnini na temelju ugovora o osnivanju prava služnosti.

III. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.

Ova Uredba stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija

VLADA

Broj: 01-02-____-1/25

Livno, ____ . svibnja 2025. godine

Predsjednik Vlade
dr. sc. Ivan Vukadin

OBRAZLOŽENJE

I. PRAVNI TEMELJ

Pravni temelj za donošenje ovog Uredbe je sadržan u odredbama članka 61. stavka (10) Zakona o šumama Hercegbosanske županije ("Narodne novine Hercegbosanske županije", broj: 6/24).

RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Obveza donošenja provedbenih propisa uključujući i ovu Uredbu propisana je odredbama članka 86. Zakona o šumama Hercegbosanske županije, kojim je određeno da će Vlada u roku od šezdeset (60) dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti provedbeni propis iz članka 61. stavka (10) ovoga Zakona.

II. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Člankom 1. – 4. definira se predmet Uredbe kojim je određeno da se ovom Uredbom propisuju postupci i uvjeti, naknada i kriteriji za osnivanje prava služnosti u svrhu pašarenja na šumskom zemljištu u vlasništvu države na području Hercegbosanske županije, dokumentacija potrebna za javni poziv, vrijeme trajanja služnosti, način obračuna površine za pašarenje po uvjetnom grlu, kriteriji odabira najpovoljnijeg ponuditelja na javnom pozivu, kriterije za raskid ugovora o služnosti, obrazac Gospodarskog programa. Propisuje se da su predmet služnosti površine šumskog zemljišta u vlasništvu države kojima gospodari "ŠGD Hercegbosanske šume d.o.o." Kupres te da predmet služnosti ne može biti šumsko zemljište u kategoriji strogo zaštićenih područja, područja koja su pod posebnim režimom zaštite ekosustava, te površinama na kojima bi pašarenje ugrozilo šumske nasade ili obnovu šuma. U ovim odredbama utvrđena su i osnovna načela na kojima se temelji i osniva pravo služnosti pašarenja kao što su: načelo održivog korištenja, načelo transparentnosti, načelo ekološke i načelo prioriteta lokalnih korisnika.

Člancima od 5. – 16. regulira se postupak osnivanja prava služnosti u svrhu pašarenja na šumskom javni poziv, vrijeme na koje se može osnovati služnost pašarenja i u korist kojih se osoba može osnovati pravo služnosti, s tim u vezi propisuje se da Ministarstvo može osnovati pravo služnost šumskog zemljišta u svrhu pašarenja samo u korist osobe koja je upisana u Registar poljoprivrednih gospodarstava, te koja je vlasnik ili posjednik stoke. Najveća površina šumskog zemljišta, koju Ministarstvo može dati jednoj osobi u služnost u svrhu pašarenja je 3,3 ha po uvjetnom grlu pri čemu se u obzir uzimaju ukupne površine zemljišta kao zemljišta pogodna za pašarenje.

Definiran je sadržaj gospodarskog programa korištenja šumskog zemljišta. Propisano je da je početni iznos godišnje naknade za osnovano pravo služnosti na šumskom zemljištu u svrhu pašarenja, se obračunava godišnje, umnoškom površine šumskog zemljišta na kome se osniva pravo služnosti s jediničnom cijenom po jedinici površine koja iznosi 50,00 KM/ha.

Postupak osnivanja prava služnosti u svrhu pašarenja na šumskom zemljištu u vlasništvu države provodi stručno Povjerenstvo kojeg rješenjem imenuje ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije, sastav povjerenstva, zadatci povjerenstva. Predviđeno je da se za zemljište na kome je osnovano pravo služnosti u svrhu pašarenja nositelj prava služnosti je dužan za osnovano pravo služnosti plaćati naknadu koja se uplaćuje se u korist Proračuna Hercegbosanske županije u iznosu od 30% i na račun Proračuna jedinice lokalne samouprave na čijem je području osnovano pravo služnosti u iznosu od 70%. Propisano je da Ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije sklapa ugovor o osnivanju prava služnosti na šumskom zemljištu u svrhu pašarenja. Nadalje, propisan su obveze nositelja služnosti pašarenja, uvjeti za raskid ugovora, mogućnost produljenja ugovora. Shodno važećem zakonodavstvu u F BiH propisano je da se pravo služnosti na šumi i šumskom zemljištu u vlasništvu države osniva upisom toga prava u zemljišnu knjigu kao tereta na posluženoj nekretnini na temelju ugovora o osnivanju prava služnosti.

IV. MIŠLJENJA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Ministarstvo je izradilo prijedlog Uredbe o postupku, uvjetima, naknadi i kriterijima za osnivanju prava građenja i prava služnosti na šumi i šumskom zemljištu u vlasništvu države od Jedinica lokalne samouprave sa područja Hercegbosanske županije zatražilo prethodno mišljenje na istu.

V. MIŠLJENJA NADLEŽNIH TIJELA

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije je sukladno poslovniku Vlade Hercegbosanske županije zatražilo mišljenja Ministarstva pravosuđa i uprave Hercegbosanske županije, Ministarstva financija Hercegbosanske županije i Ureda za zakonodavstvo Hercegbosanske županije čije su opravdane primjedbe, prijedlozi i sugestije unesene u tekst Uredbe.

VI. FINANCIJSKA SREDSTVA

Za provedbu ove Uredbe nisu potrebna dodatna novčana sredstva u proračunu Hercegbosanske županije.